

Zahlédání – Úvodní slovo k výstavě

Své fotografické obrazy charakterizuje Jiří Wackermann jako „nálezy a zprávy z území mezi fakticitou a fantazií.“ Ve své tvorbě navazuje na východiska a podněty z formativních let jeho mládí – patrné jsou vlivy surrealismu a magického realismu – necítí se ale vázán žádnou programovou pozicí, pohybuje se volně mezi optickou lyrikou a brutálním informelem, mezi předmětností a abstrakcí. Jak ale tyto obrazy vznikají – a o čem vypovídají?

Na úvod si dovoluji citovat ohlas k jedné z předchozích Jiřího výstav: „U Jiřího Wackermanna není černobílá fotografie jen retromódou či technickým anachronismem v době digitálních technologií. Má svůj důvod, svou poetiku „zjevování“, je autentická“ (Josef Kroutvor).

Jeho tvorba k nám promlouvá o vztahu ticha nebo snad jisté smysluplné prázdnoty a vyvstávání obrazu samotného. Jeho fotografie se nás svým působením snaží vtáhnout do vlastní reality. Tiše a velmi intimně. Snaží se nás upozornit na to, že existuje určitá vnitřní povaha obrazu, kterou lze zachycením osvobodit a vyprostit tak z vlastnictví času. Autor si toho je vědom a nechává tento moment na fotografii zazářit jedinečnou krystalicitou. A také dobře ví, že k této objevitelské činnosti neexistují žádné návody ani žádná pravidla. Člověk musí jen věřit v prozřetelnost a ve štěstí. Snahou Jiřího Wackermanna je v neposlední řadě také zprostředkovat nám vědomí toho, že velká mystéria jsou zahlédnutelná v naprosto obyčejných věcech a že vědomí této skutečnosti nám může ozářit každý všední den.

Autorovy výstavy mívají názvy, naznačující cykly volných pokračování se stejným východiskem, ovšem s jinými fotografiemi a jejich uskupeními. Vždy se jedná o jistá zrazení či zahlédání – totiž hledání a spatřování okamžiků pravdy v obyčejných výjevech, které jsme již možná mnohokrát předtím zaznamenali, ale nikdy jsme si na nich nevšimli ničeho mysteriózního. Až najednou, zcela náhle, nám pravda spatřeného z obrazu vyvstala. Tak náhle a prostě, že se nám zdá podivné, proč jsme si zahlédnutého fenoménu nevšimli už dávno předtím. Možná je v tom i něco z Hérakleitova tvrzení, že pravda se ráda skrývá a odhaluje se jen připravenému hledači. Vyjevením své nahé podstaty mu přináší okamžik poznání. Pravda nám tím sděluje, že ji nelze poznat jen tak. Že pravdu nemáme my, ale ona má nás a že smysl světa leží mimo něj nebo snad za jeho hranicemi.

Jiné tvrzení nám zase říká, že neexistuje univerzální pravda. Kterou z těchto pravd vlastně hledá Jiří Wackermann a čím jsou pro něj ona zjištění, ke kterým dospívá v záblescích poznání a která se mu zjevují skrze objektiv fotoaparátu? Je to částečně i jeho tajemství... Hledačem pravdy jsme ostatně každý sám za sebe a pro každého mohou spatřené obrazy či okamžiky vyvolávat různá konkrétní zjištění. Sami, pomalu až lopotně leckdy dospíváme k poznání skrze krátké okamžiky prozření.

A je to tak asi v pořádku.

Současná výstava je rozdělena do čtyř částí, z nichž každá tvoří důležitou součást celého cyklu, ale zároveň je schopna výpovědi i sama o sobě.

Autor nepřestává hledat ani tentokrát. Na výpravách s fotoaparátem nachází jak „hotové okamžiky“ se skvrnami–provazochodci nebo lesky, u kterých už nevíme, která část obrazu je zachycený předmět a která jeho odlesk–stín; tak obrazy, ve kterých je patrný motiv proměny, nového života či jeho zvrácení v něco démonického. Včetně krajiny prokvétající skrze korozi podléhajícímu plátu plechu jako analogii k síle a věčné schopnosti přírody věci moudře recyklovat ve smyslu „prach jsi a v prach se obrátíš“. To vše na kousku rezavého plechu. Dále dává prostor poetice a výrazu noci, jejíž osvětlení „z druhé strany“ dává vyniknout detailům a momentům, které nám den poskytnout nemůže. A konečně jakási poloaranžovaná zákoutí, důvod nebo účel jejichž aranže sice zůstává nezjevný, ovšem Jiřího vnímavé oko v nich oka–mžitě zahlédá přesah...

Jiří Wackermann své fotografické obrazy představil veřejnosti na výstavách v Německu, České republice a Brazílii. Jeho práce byly též prezentovány na stránkách fotografických časopisů *PhotoKlassik*, *Brennpunkt* a *Schwarzweiss*. Současná výstava podává průřez jeho tvorbou z období posledních sedmi let, je jeho pátou pražskou výstavou a celkově šestnáctou v pořadí.

— Ivana Beranová